

Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. „Informatyzacja postępowania egzekucyjnego – problemy praktyczne”

■ r. pr. **Beata Kotula**

Dnia 17 marca 2023 r. na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego odbyła się, zorganizowana przez Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej oraz Izbę Komorniczą we Wrocławiu, konferencja naukowa pt. „Informatyzacja postępowania egzekucyjnego – problemy praktyczne”.

Wydarzenie odbyło się w formie stacjonarnej w gmachu Uniwersytetu Wrocławskiego, na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii, w sali im. prof. W. Świdry, budynek D. Patronat nad konferencją objęli:

- Ośrodek Naukowo-Szkoleniowy przy Krajowej Radzie Komorniczej,
- Currenda Sp. z o.o.,
- Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu,
- Dziekan OIRP we Wrocławiu,
- Dziekan ORA we Wrocławiu.

Okręgową Izbę Radców Prawnych we Wrocławiu reprezentowała Członek Komisji ds. współpracy z samorządami i instytucjami przy OIRP we Wrocławiu Beata Kotula.

W imieniu Organizatorów konferencję otworzył dr hab. Tomasz Kalisz prof. Uniwersytetu Wrocławskiego, przedstawiciel Dziekana Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Wykład inauguracyjny wygłosiła prof. Kinga Flaga-Gieruszyńska z Uniwersytetu Szczecińskiego.

Prowadząca zwróciła uwagę na główne cele informatyzacji postępowania egzekucyjnego, wśród których wskazała między innymi: przyspieszenie postępowania egzekucyjnego, podniesienie efektywności postępowania, zmniejszenie kosztów postępowania, zapewnienie jawności czynności komornika sądowego/bezpieczeństwo pracy komornika sądowego oraz rozszerzenie przedmiotu egzekucji świadczeń pieniężnych. Prelegentka wskazała także na główne zagrożenia wiążące się z informatyzacją postępowania egzekucyjnego, w tym w szczególności wykluczenie cyfrowe wierzycieli i dłużników. Jak wskazała prowadząca, ciągle występuje duża grupa osób, która ma mniej niż podstawowe umiejętności cyfrowe, co oznacza, że te osoby albo nie będą w stanie, albo będą miały duże trudności z obsługiwaniem programu informatycznego w sytuacji zderzenia się z sądami czy też z kancelariami komorniczymi. Dlatego, zdaniem prowadzącej, przygotowując kolejne rozwiązania informatyczne, należy pamiętać

właśnie o tych osobach, które pozostają wykluczone cyfrowo.

Dalsza część Konferencji podzielona została na trzy panele dyskusyjne, w których udział wzięli przedstawiciele doktryny oraz praktycy z zakresu postępowania egzekucyjnego.

Moderatorem pierwszej części Konferencji był prof. dr hab. Andrzej Marciniak z Uniwersytetu Łódzkiego.

Pierwszy referat, w ramach tego panelu, wygłosił dr hab. Marcin Uliasz, Sędzia Sądu Rejonowego w Lublinie. Jego tematem była tzw. komunikacja elektroniczna w postępowaniu egzekucyjnym, tj. składanie pism i wniosków w postępowaniu egzekucyjnym oraz doręczeń elektronicznych w tym postępowaniu. W ramach swojego wystąpienia, prowadzący wskazał na przepisy Kodeksu Postępowania Cywilnego, które już teraz regulują przedmiotową tematykę, pomimo że w praktyce przepisy te nie znajdują jeszcze zastosowania. Dodatkowo prowadzący wskazał na kierunki, w których powinny zmierzać nowo wprowadzane w tym zakresie regulacje.

Kolejnym prelegentem był Przemysław Kubica, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Lesku, członek Krajowej Rady Komorniczej. W swoim wystąpieniu prowadzący skupił się na regulacjach prawnych dotyczących komunikacji komornika z urzędami skarbowymi, a to w systemie elektronicznego urzędu skarbowego, który w pełnej wersji obowiązuje od stycznia 2023 r. W ocenie prowadzącego projekt elektronicznego urzędu skarbowego uznać należy za „skok cywilizacyjny”, jeśli chodzi o systemy informatyczne, z których komornicy mieli okazję korzystać. System ten skonstruowany został na zasadzie wymiany danych i taka forma komunikacji pozwoliła na maksymalne z informatyzowanie procesu tej komunikacji. Obecnie system ten dostępny jest dla

Członek Komisji ds. współpracy z samorządami i instytucjami przy OIRP we Wrocławiu Beata Kotula.

Fot. OIRP we Wrocławiu

kancelarii komorniczych na terenie całego kraju. W dalszej części swojego wystąpienia prowadzący omówił problematykę związaną z dokonywaniem zajęć egzekucyjnych z wykorzystaniem elektronicznego urzędu skarbowego. Jak wskazał prowadzący, w tym zakresie dokonał się bardzo duży „krok w przyszłość”, bowiem system niewątpliwie zmniejszy komornicze obciążenia biurowe. Na koniec prowadzący podkreślił, że wprowadzone zmiany stanowią niewątpliwą inspirację do wprowadzenia kolejnych systemów, które zmierzać będą do pełnej automatyzacji postępowań egzekucyjnych.

Na koniec tej części konferencji poruszona została tematyka związana z elektronicznym tytułem egzekucyjnym. Jako pierwsza w tym wątku głos zabrała prof. dr hab. Izabela Gil z Uniwersytetu Wrocławskiego, która w swoim wystąpieniu omówiła tematykę związaną z elektronicznym postępowaniem upominawczym – EPU, które to

postępowanie, jak podkreśliła prowadząca, jest obecnie jedynym w pełni z informatyzowanym postępowaniem rozpoznawczym. Tu prowadząca zwróciła uwagę, że mamy jeszcze inne w pełni z informatyzowane postępowania, a mianowicie postępowania upadłościowe i restryktoryzacyjne. Zdaniem prowadzącej, optymalnym rozwiązaniem jest połączenie ze sobą tych systemów informatycznych celem wykorzystania danych, które już wcześniej do systemu zostały wprowadzone, co pozwoli na prawidłowy wy-

bór drogi ochrony prawnoprocesowej. Dalej w przedmiotowym temacie głos zabrał Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Śródmieścia Michał Kinastowski. W swoim wystąpieniu skupił się na problematyce związanej z elektronicznym tytułem egzekucyjnym.

Moderatorem drugiej części konferencji był prof. dr hab. Jacek Gołaczyński z Uniwersytetu Wrocławskiego. Pierwszym prelegentem w tej części konferencji był Konrad Buksa, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Środzie Śląskiej, zastępca rzecznika dyscyplinarnego przy Krajowej Radzie Komorniczej. W swoim wystąpieniu prowadzący omówił tematykę związaną z egzekucją z rachunku bankowego, w której to niezmiernie istotna jest współpraca między organami egzekucyjnymi a instytucjami bankowymi. Jak podkreślił prowadzący, dla przedmiotowej egzekucji kluczowym momentem było wprowadzenie ustawą z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy Kodeksu cywilnego, Kodeksu postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw

Od lewej: prof. dr hab. Andrzej Marciniak, Uniwersytet Łódzki; dr hab. Marcin Uliasz, Sędzia Sądu Rejonowego w Lublinie; Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Lesku, członek Krajowej Rady Komorniczej Przemysław Kubica.

Fot. OIRP we Wrocławiu

art. 893^{2a} k.p.c., zgodnie z którym zobowiązano komornika do doręczania pism bankowi wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego obsługującego zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego. W tym samym przepisie również banki zobowiązane zostały do tożsamego wnoszenia pisma do komornika, tj. wyłącznie za pośrednictwem systemu. Jak wskazał prowadzący, zmiana ta doprowadziła do optymalizacji prowadzenia egzekucji z rachunku bankowego, które następuje automatycznie. Niejednokrotnie dochodzi do sytuacji, że dłużnik dowiaduje się o wszczęciu postępowania egzekucyjnego przeciwko niemu właśnie w związku z tym zajęciem, jeszcze zanim dotrze do niego zawiadomienie o wszczęciu egzekucji. Niewątpliwie, od początku funkcjonowania, system przyczynił się nie tylko do szybkości, ale także do znacznego zmniejszenia wydatków, jakie wiążą się z procedurą zajęcia rachunku bankowego.

Dalej na ten temat głos zabrał dr Zbigniew Woźniak z Uniwersytetu Zielonogórskiego, a także Sędzia Sądu Apelacyjnego

we Wrocławiu. W swoim wystąpieniu prowadzący omówił tematykę związaną z wykorzystaniem komunikacji elektronicznej przy egzekucji z rachunku wspólnego. Tematykę związaną z elektronicznymi aktami komorniczymi omówili prof. Joanna Studzińska z Akademii Leona Koźmińskiego oraz Maciej Simbierowicz, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy–Woli w Warszawie, Wiceprezes Krajowej Rady Komorniczej. Jak wynika z przekazanych informacji, prace nad programem są na bardzo zaawansowanym etapie. Pierwsze akta w systemie teleinformatycznym powinny zostać założone do końca bieżącego roku. Z przedstawionych planów wynika, że już w 2025 r. system obsługi elektronicznych akt komorniczych będzie ogólnodostępny i w całości zastąpi komornicze akta w wersji papierowej.

Na koniec tej części Konferencji głos zabrała Pani Katarzyna Mazur, Wiceprezes Currenda Sp. z o.o. Wskazała ona na wyzwania, które stoją przed dostawcami oprogramowania do obsługi postępowań egzekucyjnych w formie elektronicznej.

Od lewej: prof. dr hab. Andrzej Marciniak, Uniwersytet Łódzki; dr hab. Izabela Gil, Uniwersytet Wrocławski

Fot. OIRP we Wrocławiu

Moderatorem, trzeciego, ostatniego panelu zorganizowanego w ramach konferencji była prof. Kinga Flaga Gieruszyńska z Uniwersytetu Szczecińskiego.

W pierwszej części tego panelu poruszona została problematyka związana z egzekucją z krypto walut i innych wartości cyfrowych. Głos w sprawie – jako pierwszy – zabrał profesor Witold Srokosz z Uniwersytetu Wrocławskiego. Drugim prelegentem w tej tematyce była Pani Profesor Monika Michalska-Marciniak z Uniwersytetu Łódzkiego.

W drugiej części tego panelu poruszona została tematyka związana z zaletami elektronicznej licytacji ruchomości i nieruchomości. Swoje wystąpienie – jako pierwszy – zaprezentował prof. dr hab. Jacek Gołaczyński z Uniwersytetu Wrocławskiego. Zagadnienia praktyczne, związane z tymi rodzajami egzekucji, przedstawił Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ostrowcu Świętokrzyskim Rafał Fronczek.

Na koniec panelu trzeciego, zorganizowane zostały warsztaty praktyczne z oprogramowania obsługującego licytacje komornicze, które poprowadziła Monika Janus – Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wałbrzychu, Przewodnicząca Rady Izby Komorniczej we Wrocławiu. Przedmiotowa konferencja miała charakter niezwykle twórczy, pozwalający zapoznać się z praktyką kancelarii komorniczych, w już istniejących systemach informatycznych, jak też zwizualizować jak postępowania egzekucyjne będą prowadzone po wdrożeniu programu do całościowej obsługi akt komorniczych w systemie elektronicznym. Jak wynika z przekazanych informacji, będzie to „milowy krok” w postępowaniu egzekucyjnym, który nie tylko ułatwi i przyspieszy pracę samym komornikom, ale także pozostałym stronom postępowania egzekucyjnego. ■